

Róna-Tas András

1931-ben Budapesten született. A JATE Altajisztikai tanszékének professzora. 1971-ben védte meg „Az altaji nyelvrokonság vizsgálatának alapjai” című akadémiai doktori értekezését, melyben e sokat vitatott hipotézist a modern nyelvészet módszereivel helyezte új megvilágításba. Több hazai és külföldi tudományos kitüntetés birtokosa, számos tudományos társaság tagja, s elnöke az International Association for Tibetan Studies-nak.

1979–1989 között 9 könyve jelent meg (ebből 5 idegen nyelven). Ugyanezen időben egy magyar és 5 idegen nyelvű könyvrészlet, 31 magyar és 46 idegen nyelvű tanulmány került ki kezei közül. A munkásságára történő hivatkozások száma 3 számjegyre becsülhető. Róna-Tas András kiemelkedő eredményeket ért el a magyar őstörténetet közvetlenül érintő *Ethnogenese und Staatsgründung* (Düsseldorf, 1988) c. művében, mely a honfoglalás előtti török kapcsolatainkat boncolgatja. *Chuvash Studies* (1982) címen szerkesztett könyve fontos forrása mind a magyar, mind a csuvas nyelvtörténetnek. Jelentős teljesítménye az a monográfia, amelyben az uráli és a török nyelvek érintkezését tárgyalja (*Turkic Influence on the Uralic Languages*, in: *Handbook of Uralic Studies*, Leiden, 1988). A *Language and History* (Szeged, 1986) c. műve összefoglaló képet ad az altajisztika, a komparatisztika és az őstörténet terén elért legkiemelkedőbb eredményeiről. A *Wiener Vorlesungen zur Sprach- und Kulturgeschichte Tibets* (1985) pedig a tibeti filológia alapproblémáit összefoglaló kompendium, sok új, önálló eredménnyel.

Ajánlók: *Hajdú Péter, Tőkei Ferenc, Herman József, Kiefer Ferenc*

Somfai László

1934-ben született Jászládánban. Pályáját az Országos Széchényi Könyvtár zeneműtárában kezdte. 1963-tól az MTA Bartók Archívumának tudományos munkatársa, 1972-től a Zenetudományi Intézet Bartók Archívumának vezetője.

A Bartók-kutatás nemzetközileg elismert kiemelkedő szaktekintélye. Ez irányú kutatásainak eddigi eredményeit összegezte *Tizennyolc Bartók-tanulmány* (1981) című kötetében. Bartha Dénessel együttesen publikált nagyszabású monográfiája, a *Haydn als Operkapellmeister* (1960) és más Haydn-tanulmányai nagy nemzetközi elismerést váltottak ki. A tudományok doktora minősítést 1982-ben *Joseph Haydn zongoraszonátái* (1979) című művével nyerte el. Öt könyve, 28 magyar-, 26 idegen nyelvű tanulmánya, 3 kritikai kottakiadványa, 7 tudományos faksimile kiadványa, 2 kritikai hanglemezkkiadványa jelent meg.

1969 óta a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola egyetemi tanára, nemzetközi tudományos tanácskozások előadója, több ízben vendégprofesszor az Egyesült Államok egyetemén. Az Internationale Stiftung Mozarteum, Salzburg, és a kölni Joseph Haydn Institut tagja.

Ajánlók: *Hajdú Péter, Kéry László*

Tarnai Andor

1925-ben született Gyulán. Fő kutatási területe a régi magyar irodalom és tudomány története, különös tekintettel a hazai latin nyelvű alkotásokra. Az ELTE tanszékvezető egyetemi tanára, a MTA Irodalomtudományi Intézetében a kritikátörténeti kutatások vezetője. 1981-ben a magyar irodalmiság középkori kezdeteiről szóló disszertációjával elnyerte az irodalomtudomány doktora fokozatot.

Az utolsó évtizedben 4 könyve jelent meg (három társszerzővel együtt), 14 cikket publikált, közülük négyet idegen nyelven. Legfontosabb művei: *A magyar kritika évszázadai I, A kezdetektől a romantikáig* (Csetri Lajossal közösen, Szépirodalmi Kiadó, 1981, 545 o.); *A magyar nyelvet írni kezdik* – Irodalmi gondolkodás a középkori Magyarországon (Akadémiai Kiadó, 1984, 345 o.); *Bél Mátyás: Hungáriából Magyarország felé* (Szépirodalmi Kiadó, 1984, 353 o.). Munkásságának legfőbb eredménye a magyar középkor és a XVIII. század intellektuális történetének teljes újragondolása és újraértékelése, számos fontos ismeretlen mű feltárása, a kritika- és tudománytörténet új módszerének kidolgozása.

Ajánlók: *Keresztury Dezső, Klaniczay Tibor, Németh G. Béla, Tolnai Gábor*

Vajda György Mihály

1914-ben Bártfán született. Szűkebb szakterülete: összehasonlító irodalomtudomány, német irodalomtörténet. Az irodalomtudomány doktora fokozatot 1980-ban *Modernség, dráma, Brecht* című értekezésével szerezte meg. A József Attila Tudományegyetem ny. egyetemi tanára.

Vajda György Mihály a mai magyar irodalomtudomány egyik legszínesebb, legsokoldalúbb egyénisége, aki egész pályáján törekedett arra, hogy megvalósítsa a ma oly sokat hangoztatott igényt: az interdiszciplinaritást. Germanistaként indult, utóbb neveléstörténettel és elmélettel foglalkozott, majd a magyar és nemzetközi komparasztika kimagasló kutatója lett. Mind a magyar komparasztika történetére, mind egyes korszakok összehasonlító vizsgálatára vonatkozólag alapvető fontosságú műveket publikált. Ő a szerkesztője az AILC által megindított Európai Nyelvek Összehasonlító Irodalomtörténete című nagy vállalkozásának. Az egyesületnek, valamint koordináló bizottságának hosszabb ideig elnöke volt. Számos külföldi egyetem hívta meg vendégprofesszornak.

Ajánlók: *Szabolcsi Miklós, Harmatta János*

Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Benda Kálmán

1913-ban Nagyváradon született. Szűkebb szakterülete: Magyarország kora újkori politikai és művelődéstörténete. Jelenleg a Ráday Gyűjtemény igazgatója, címzetes egyetemi tanár, az MTA Történettudományi Intézetének nyugalmazott tudományos osztályvezetője.

Tudományos pályafutása még a második világháború előtt kezdődött, a 15–17. századi magyar nemzeti hivatástudatról szóló értekezésével. A felszabadulás után az akkori Kelet-Európai Tudományos Intézet Történettudományi Intézetének volt igazgatóhelyettese. Ekkor kezdett foglalkozni a magyar jakobinusok mozgalmával, másfél évtized alatt óriási forrásanyagot gyűjtött és adott ki három kötetben, ennek bevezetőjében tisztázta a mozgalom társadalmi bázisát és elképzeléseit. A forráskiadvány mindmáig a további kutatás bázisát jelenti. Nagyobb fejezeteket írt a tízkötetes Magyarország története V. kötetében a 18. sz. végéről és a 19. sz. elejéről. E munkájával nyerte el 1979-ben a történelemtudomány doktora címet. Időközben azonban visszatért 17. századi kutatásaihoz is, sok részlettanulmányt írt ebből a témakörből. Éveken át kutatata fel hazai és külföldi levéltárakban az 1608. évi országgyűlés iratait és a hozzájuk kapcsolódó dokumentumokat. Ugyancsak jelentős forrásanyagot gyűjtött össze és dolgozott